

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
B-dul Carol I, nr. 24, București, Sector 3
Direcția Generală Politici Agricole
Camera 122; Tel: 021.3072.435; Fax: 021.3078.635
e-mail: politici.agricole@madr.ro

Februarie 2010

AGRICULTURA ROMÂNIEI

PREFAȚĂ

Anul 2007, data aderării României la Uniunea Europeană, a marcat o epocă nouă în economia agricolă și de dezvoltare rurală a țării noastre. În acest context, România trebuie să își adapteze rapid economia agricolă și de dezvoltare rurală pentru a se putea integra în piața internă a Uniunii Europene și a adopta în totalitate Politica Agricolă Comună (PAC).

Aderarea la UE este, probabil, cel mai puternic factor de presiune pentru reforma rapidă a agriculturii și economiei rurale românești, dată fiind necesitatea integrării cu succes în economia rurală europeană.

Modelul european de agricultură se bazează pe un sector competitiv, orientat spre piață, îndeplinind, totodată, și alte funcții publice, cum ar fi protejarea mediului înconjurător, oferirea unor așezări rezidențiale mai convenabile pentru populația din spațiul rural, precum și integrarea agriculturii cu mediul înconjurător și cu silvicultura. Politica Agricolă Comună își deplasează accentul de la subvențiile directe acordate agriculturii (*pilonul I al PAC*) spre dezvoltarea integrată a economiei rurale și spre protejarea mediului înconjurător (*pilonul II al PAC*).

Economia rurală românească, dominată de agricultură în mare parte, este încă slab integrată în economia de piață. În contextul actual al economiei de piață, de modul înțelegerii și aplicării tehnicilor de marketing depinde bunăstarea cetățenilor din zona rurală și urbană, precum și bunăstarea producătorilor agricoli.

PREZENTARE GENERALA A AGRICULTURII ROMÂNEȘTI

Condițiile geografice favorabile, relieful, clima, solurile fertile, la care se adaugă forța de muncă calificată, atașamentul populației din mediul rural pentru pământ și animale, un sistem instituțional administrativ adecvat, pot face din agricultura României un domeniu de activitate atractiv și profitabil.

Pe plan național, agricultura reprezintă una dintre cele mai importante ramuri ale economiei românești.

Contribuția agriculturii, silviculturii, pisciculturii în formarea Produsului Intern Brut se situează în jurul valorii de 6% din PIB, iar în statele membre ale UE se situează la aproximativ 1,7%.

Ponderea agriculturii, silviculturii, și pisciculturii în PIB

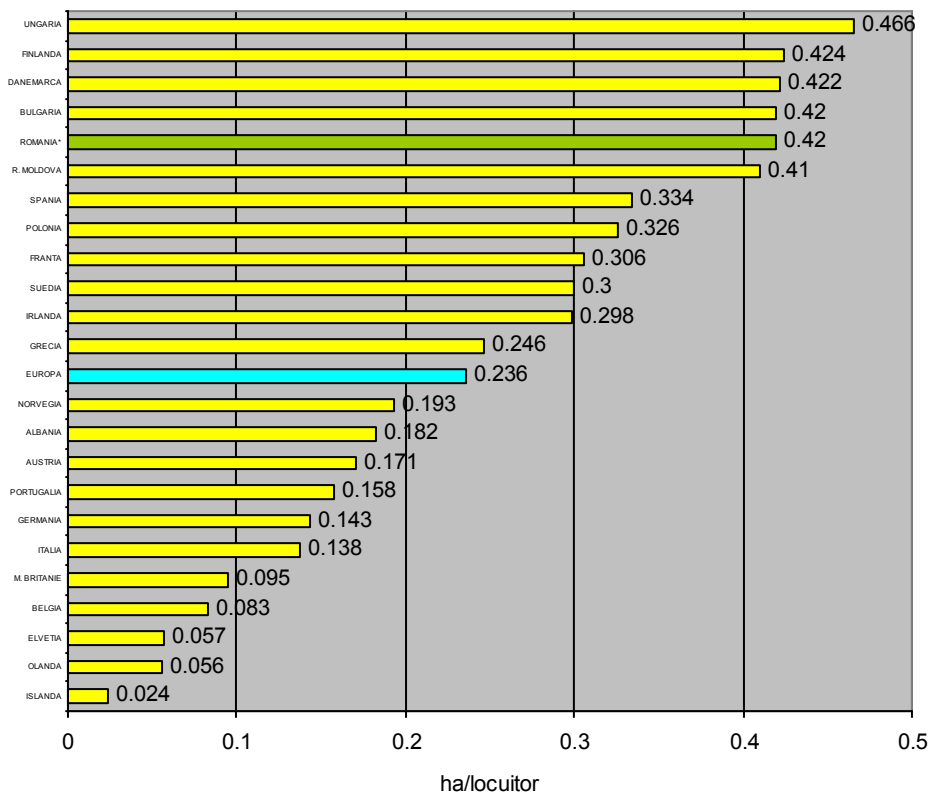
mil. lei prețuri curente

Produsul intern brut*	2007	2008	2009 01.I -30.IX
TOTAL	416.006,8	503.958,7	334.231,5
Agricultură, silvicultură și piscicultură	23.992,2	32.566,4	19.220,2
% din PIB	5,8	6,5	5,8

Nota: 2007 date definitive; 2008 și 2009 date provizorii

**Buletin statistic lunar – Nr. 12 / 2009*

SUPRAFAȚA ARABILA PE CAP DE LOCUIȚOR ÎN DIFERITE ȚĂRI EUROPENE

Sursa:

*-FAO production Yearbook
vol 57/ 2003*

-Anuar statistic al României 2007

Raportul dintre suprafața arabilă a țării la numărul de locuitori denotă faptul că fiecărui locuitor îi revin circa 0,42 ha teren arabil, valoare superioară multor țări europene și aproape dublă față de media europeană, care este de doar de 0,236 ha/locuitor.

Pe parcursul întregii perioade de tranziție, agricultura a jucat un rol social foarte important, acționând ca un „tampon” ocupațional împotriva efectelor socio-economice ale tranziției, absorbind o parte importantă din forța de muncă disponibilizată de industriile urbane.

POTENȚIAL FUNCICIAR

Din cele 23,8 milioane ha cât însumează teritoriul României, suprafața agricolă a țării este de 14,7 mil. ha (61,7 %), din care 9,4 mil. ha reprezintă teren arabil. România se găsește pe locul 7 din Europa ca suprafață agricolă (dupa Franța Spania, Germania, Polonia Marea Britanie și Italia) și pe locul 5 ca suprafață arabilă (după Franța, Spania, Germania și Polonia)

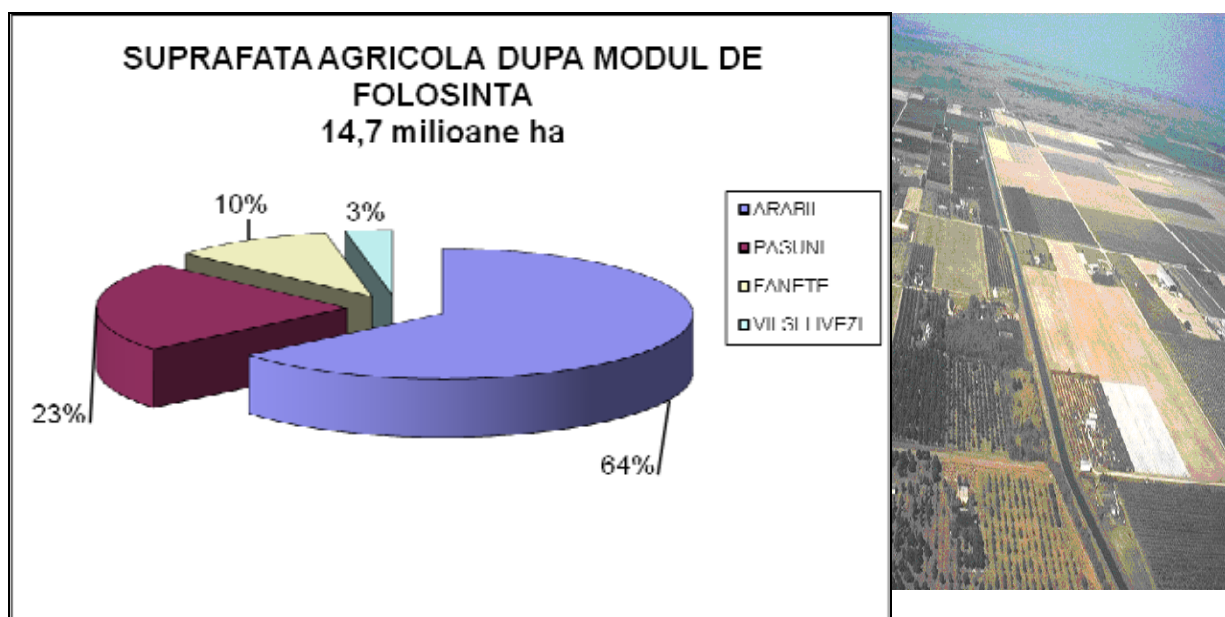
Repartiția fondului funciar după modul de folosință denotă faptul că terenul arabil ocupă cca. 64% din suprafața agricolă, o treime din suprafață, 4,8 mil ha, este ocupată cu pășuni și fânețe, iar viile și livezile reprezintă cca 3%.

FONDUL FUNCICIAR, DUPĂ MODUL DE FOLOSINȚĂ

Specificare	2007 mii ha	2008* mii ha	2009* mii ha
Suprafața agricolă, din care:	14709,3	14712,4	14705,3
Arabil	9423,3	9387,2	9384,4
Pășuni	3330,0	3384,3	3380,7
Fânețe	1531,4	1525,3	1526,7
Vii și pepiniere viticole	218,0	216,0	214,4
Livezi și pepiniere pomicele	206,6	199,6	199,1

Sursa: Anuarul statistic al României, 2008

*MADR, Agr 2A

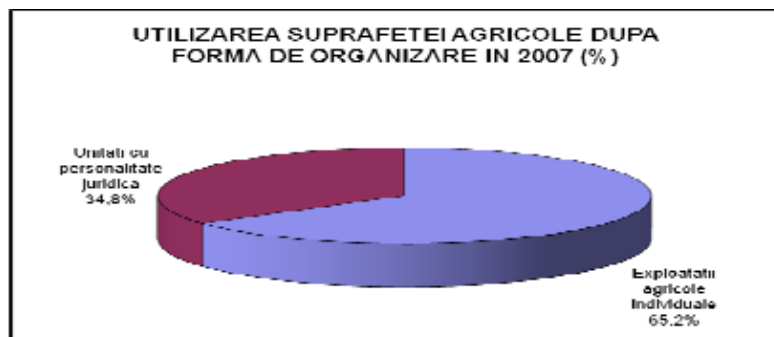
EXPLOATAȚII AGRICOLE

Situația exploatațiilor agricole cu personalitate juridică, a gospodăriilor individuale precum și suprafețele aflate în exploatarea acestora se prezintă astfel: din totalul de 3.931.350 exploatații agricole înregistrate la finele anului 2007, 3.913.651 (99,5%) au fost exploatații agricole individuale, cărora le aparțin 65% din suprafața agricolă utilizată, iar 17.699 unități cu personalitate juridică au exploatat restul de 35% din suprafață.

Suprafața agricolă medie utilizată a fost de 3,5 ha/exploatație, 2,3 ha/fermă fiind exploatate în medie de către fermele individuale și 270,4 ha/fermă de către unitățile cu personalitate juridică. Există mari diferențe între suprafața medie a exploatației individuale în România și cea a fermelor din UE, de cca 19 ha/fermă.

Statut juridic	Total exploatații agricole		Exploatații agricole care utilizează suprafața agricolă		Suprafața agricolă utilizată		Suprafața agricolă medie utilizată (ha)			
	(număr)		(număr)		(ha)		pe o exploatație		pe o exploatație care utilizează teren agricol	
	2002	2007	2002	2007	2002	2007	2002	2007	2002	2007
Total	4.484.893	3.931.350	4.299.361	3.851.790	13.930.710	13.753.046,5	3,11	3,5	3,24	3,57
Exploatații agricole individuale	4.462.221	3.913.651	4.277.315	3.834.407	7.708.757,6	8.966.308,6	1,73	2,29	1,8	2,34
Unități cu personalitate juridică	22.672	17.699	22.046	17.383	6.221.952,5	4.786.737,9	274,43	270,45	282,23	275,4

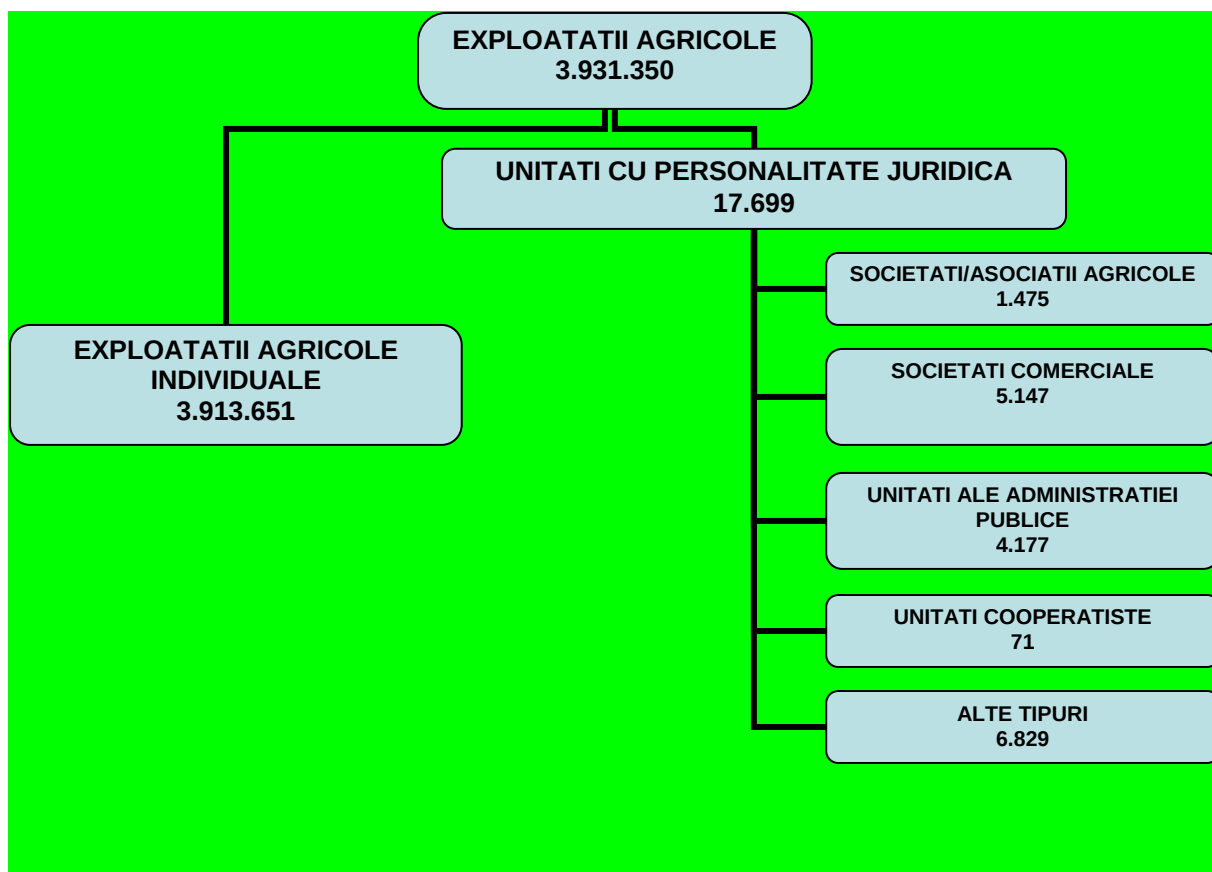
Sursa: Anuarul statistic al României, 2008

Economia rurală românească are ca trăsătură predominantă procentul foarte mare al fermelor de subzistență, care produc în principal pentru autoconsum, comercializând pe piață doar întâmplător produsele obținute. În plus, fermele de subzistență au acces dificil la alte surse de venituri și, de aceea, bunăstarea unei părți semnificative a populației rurale depinde considerabil de nivelul de profitabilitate al fermelor.

Structura și numărul exploatațiilor agricole funcție de statutul lor juridic este prezentată în diagrama următoare.

NUMĂRUL EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE DUPĂ STATUTUL LOR JURIDIC – 2007

Sursa: Anuarul statistic al României, 2008

Numărul mare al exploatațiilor de subzistență sau semisubzistență constituie principala problemă pe care agricultura românească trebuie să o rezolve în cel mai scurt timp.

Pentru stimularea transformării gospodăriilor țărănești în ferme agricole familiale cu caracter comercial, formarea și consolidarea clasei de mijloc în spațiul rural, au fost luate măsuri pentru susținerea investițiilor în mediul rural, stimularea participării băncilor și dezvoltarea competențelor lor pentru creditarea agriculturii.

NUMĂRUL DE ÎNTRINDERI AGRICOLE, DUPĂ NUMĂRUL DE SALARIAȚI

Cea mai mare parte a întreprinderilor agricole (aprox. 86%) sunt microîntreprinderi cu mai puțin de 10 angajați. La acestea se adaugă întreprinderile mici și mijlocii în jur de 1600, care au între 10 și 49 angajați. Se constată astfel că majoritatea întreprinderilor agricole (97%) dispun de puțin personal angajat.

În ceea ce privește situația întreprinderilor agricole, în 2006 se constată o creștere cu 6% față de 2005 a numărului întreprinderilor agricole în general, creștere care se păstră și în anul 2007 față de anul 2006. În anul 2007 a crescut numărul întreprinderilor foarte mici, în timp ce numărul întreprinderilor mijlocii și mari a scăzut ușor.

Număr de salariați	2005	2006	2007
0-9 (întreprinderi micro)	10623	11467	12357
10-49 (întreprinderi mici)	1594	1606	1615
50-249 (întreprinderi mijlocii)	252	233	213
peste 250 (întreprinderi mari)	41	41	36
TOTAL:	12510	13347	14221

Sursa: Anuarul statistic al României 2008

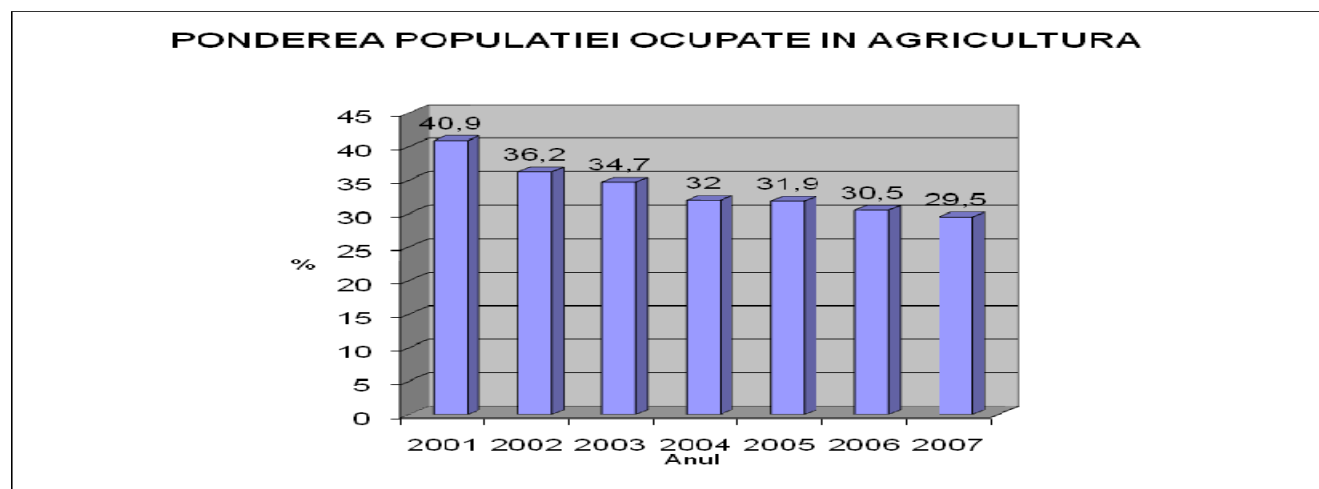
POPULAȚIA OCUPATĂ ÎN AGRICULTURĂ

Deși forța de muncă în agricultură României este în continuare una dintre cele mai numeroase din Europa, dinamica ponderii populației ocupate în agricultură arată o tendință de scădere treptată a acesteia, de la 40,9% în anul 2001 la 29,5 % în anul 2007.

La sfârșitul anului 2006, dintr-un total al populației ocupate de 9,313 milioane persoane, în agricultură, vânătoare și silvicultură activau 2,84 milioane persoane, ceea ce reprezintă circa 30,5 % din totalul populației ocupate. La sfârșitul anului 2007, dintr-un total al populației ocupate de 9,353 milioane persoane, în agricultură, vânătoare și silvicultură activau 2,76 milioane persoane, ceea ce reprezintă circa 30,5 % din totalul populației ocupate.

Cauzele scăderii ponderii populației ocupate în agricultură:

- Retragerea multor persoane vârstnice din agricultură;
- Venituri mici realizate în agricultură, care nu sunt atractive pentru tineri
- investițiilor rurale încă reduse - servicii și mica industrie - care să absoarbă forța de muncă mai tânără.

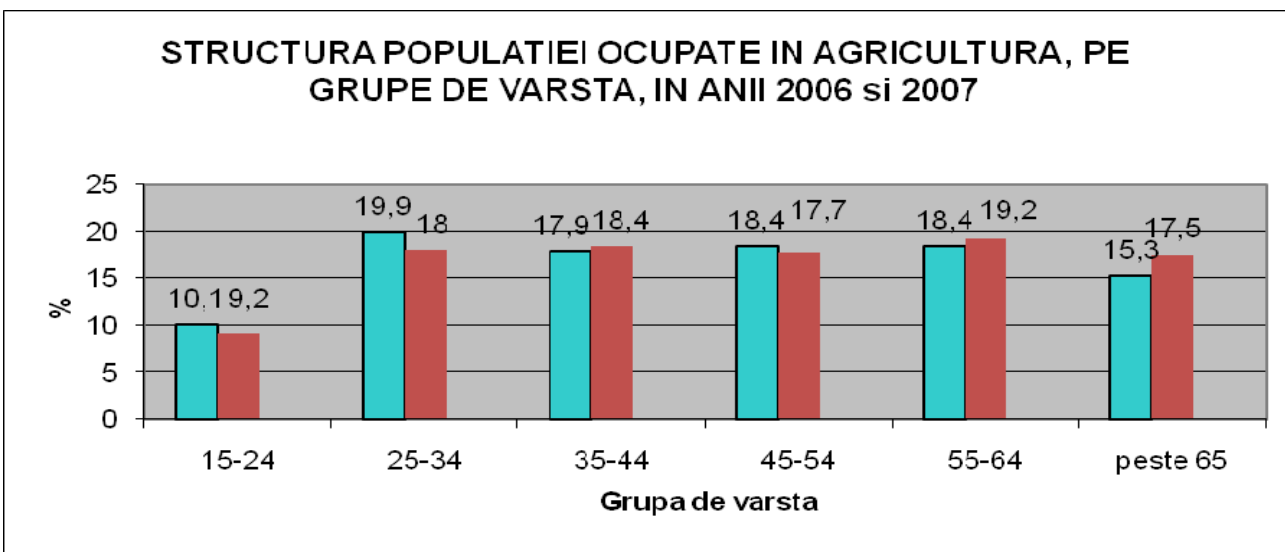

Sursa: Anuarul statistic al României 2007, 2008

Ponderea de 29,5% din anul 2007 din populația activă este reprezentată în special de lucrători pe cont propriu în cele circa 3,9 milioane de exploatații individuale, la care se adaugă lucrători specializați în agricultură, ingineri și tehnicieni, din fermele agricole comerciale. Primul segment fiind îndreptat către autoconsum, MADR, prin politica sa și prin elaborarea de acte normative în concordanță cu legislația comunitară, încurajează constituirea de noi societăți cu caracter comercial, înființarea grupurilor de producători și a altor forme de asociere conform legislației în vigoare, sprijina

investițiile în tehnologie agricolă, astfel încât să fie promovată creșterea productivității muncii și să se realizeze diminuarea forței de muncă ocupate în agricultură pe baza eficienței.

În ceea ce privește populația ocupată în agricultură pe grupe de vârstă, se constată o îmbătrânire a forței de muncă din această ramură. Astfel, peste jumătate din aceasta aparține grupelor de vârstă de peste 45 de ani iar ponderea populației ocupată în agricultură cu vârsta peste 65 ani a crescut față de anul 2006 cu 2 procente.

PRODUCȚIA RAMURII AGRICULTURA

SPECIFICARE	2006		2007		2008*	
	milioane lei preturi curente	%	milioane lei preturi curente	%	milioane lei preturi curente	%
Vegetala	31327,2	61,9	28723,4	60,2	45242,2	68,3
Animala	18848,6	37,2	18291,6	38,3	20535,7	30,6
Servicii agricole	473,8	0,9	684,8	1,5	716,0	1,1
TOTAL	50649,6	100,0	47699,9	100,0	66993,9	100,0

Sursa: Anuarul statistic al Romaniei, 2008

*date INS

SECTORUL VEGETAL SUPRAFEȚE ȘI PRODUCȚII

SPECIFICARE	Suprafața (mii ha)				Producție totală (mii t)			
	2006	2007	2008*	2009**	2006	2007	2008*	2009**
CEREALE – TOTAL, d.c.	5114,4	5129,2	5210,9	5179,9	15759,3	7814,8	16826,4	14398,0
GRÂU + SECARĂ	2029,8	1987,1	2123,3	2219,0	5561,8	3065,0	7212,4	5228,6
ORZ SI ORZOAICA	331,6	363,8	394,0	531,7	772,9	531,4	1209,4	1175,7
OVĂZ	196,8	208,7	200,4	204,6	346,9	251,6	382,0	287,5
PORUMB + SORG	2520,8	2525,8	2449,6	2294,3	8986,0	3855,1	7870,0	7866,5
OREZ	5,6	8,4	9,9	12,9	18,4	27,5	48,9	72,5
FL.SOARELUI	991,4	835,9	813,9	783,5	1526,2	546,9	1170,0	1098,1
RAPIȚĂ ULEI	110,1	364,9	365	409,5	175,1	361,5	673,0	591,5
SOIA	190,8	133,2	49,9	46,9	344,9	136,1	90,6	86,3
SFECLĂ DE ZAHĂR	39,8	28,7	20,4	21,2	1152,2	748,8	706,7	690,1
CARTOFI TOTAL	278,0	268,1	260,7	256,6	4015,9	3712,4	3649,0	4093,4
LEGUME de câmp și solarii	280,1	253,4	268,6	237,9	4138,9	3116,8	3819,8	3287,3
VII PE ROD	190,5	187,6	194,9	185,3	912,4	873,2	1010,0	967,1

Sursa: Anuarul statistic al României, 2008

* Date INS

** MADR, Agr 2B

În anul 2007, datorită secetei excesive din perioada 2006-2007, producțiile realizate au fost mult reduse, față de anul 2006 acestea situându-se la circa 50% la cereale total, la circa 35 % la floarea soarelui sau la circa 67 % la legume. Productiile realizate în anul 2008 la culturile de câmp au asigurat necesarul de consum destinat atât populației cât și pentru furajarea animalelor. Suprafețele cultivate s-au menținut în general, cu excepția culturii de soia, care a înregistrat diminuări semnificative datorită interzicerii cultivării soiei modificate genetic.

Un rol important îl dețin culturile destinate producerii de biodiesel și bioetanol: rapiță, plante oleaginoase, porumb. În acest sens, România promovează investițiile străine și naționale în industria producătoare de astfel de combustibili, această măsură fiind în acord cu strategia de la Kyoto și ținând cont că România trebuie să asigure un procent minim de biocarburanți sau alți carburanți regenerabili introduși pe piață, de 5,75% până la finele anului 2010, calculat pe baza conținutului energetic al tuturor tipurilor de benzină și motorină folosite în transporturi.

În anii 2007-2009 a fost aplicată schema de plată pentru culturi energetice, în concordanță cu strategia PAC.

PRODUCȚIA DE STRUGURI ȘI FRUCTE

mii tone

SPECIFICARE	2006	2007	2008*	2009*
PRODUCȚIA DE STRUGURI				
TOTAL, din care:	912,4	873,2	1010,0	967,1
Vii altoite pe rod	501,2	511,3	578,0	554,5
Vii hibrice pe rod	391,4	361,9	422,0	412,6
PRODUCȚIA DE FRUCTE				
TOTAL, din care:	1486,4	1085,8	1305,2	1377,9
Prune	598,8	372,6	565,7	590,7
Mere	590,4	475,4	500,4	527,7
Pere	62,4	62,8	57,9	69,4
Piersici și nectarine	17,4	17,0	18,1	13,9
Cireșe și vișine	104,8	65,2	79,8	68,0
Caise și zarzăre	38,8	27,6	33,7	35,8
Nuci	38,5	25,5	25,1	28,3
Căpșuni	21,6	16,5	19,5	21,8
Alte fructe	13,7	23,2	24,3	44,2

Sursa: Anuarul statistic al României, 2008

*MADR, Agr 2B

În anul 2007, datorită condițiilor meteo nefavorabile (seceta, îngheț tardiv de primăvară) producțiile de struguri și fructe au reprezentat circa 96%, respectiv 73% din producțiile anului 2006. În anul 2008, producția de struguri a înregistrat o creștere de circa 98 mii tone față de anul 2006 iar producția de fructe s-a diminuat cu circa 181 mii tone față de anul 2006.

România ca țară vitivinicolă ocupă la nivelul Uniunii Europene, locul 5 la suprafață viticolă și locul 6 la producția de struguri și vin. Suprafața cultivată cu viță de vie ocupă 5% din întreaga suprafață agricolă a țării. Cele trei mari zone viticole ale României sunt: zona intercarpatică, zona pericarpatică și zona dunăreană. În interiorul acestor zone viticole există opt regiuni viticole și un total de 38 de podgorii în care sunt cultivate peste 100 de soiuri de struguri. Cele patru complexe de vinificație care domina piața sunt Murfatlar (29,9%), Jidvei (19%), Cotnari (13,8%) și Vincon Vrancea (7,9%).

În sectorul vie-vin accentul se pune pe Programul Suport, prin care se derulează fonduri comunitare (FEAGA) având o alocare financiară anuală de 42,1 milioane euro în perioada 2009-2013 pentru următoarele măsuri:

- restructurarea și reconversia podgoriilor;
- asigurarea recoltei plantațiilor viticole;
- folosirea mustului concentrat în vederea ridicării tăriei alcoolice a vinurilor;
- promovarea vinurilor pe piețele țărilor terțe.

La 1 ianuarie 2008, a intrat în vigoare noul regulament privind organizarea comună de piață în sectorul legume fructe. Beneficiarii formelor de sprijin comunitar sunt grupurile și organizațiile de producători. Organizațiile de producători primesc până la 4,1% din valoarea producției comercializate în baza unui program operațional aprobat. Grupurile de producători primesc maxim 100 mii euro în funcție de valoarea producției comercializate și 75% din valoarea investițiilor în mijloace tehnice destinate îmbunătățirii condițiilor de colectare, păstrare, ambalare și comercializare. În conformitate cu legislația comunitară

Romania are la ora actuală 12 Grupuri de producători și o organizație de producători recunoscute.

Realizarea echilibrului dintre sectorul vegetal și animal reprezintă un deziderat al agriculturii românești. Se urmărește creșterea efectivelor și îmbunătățirea raselor de animale pentru carne și lapte. Se dorește creșterea suprafețelor ocupate cu culturi furajere și proteice pentru îmbunătățirea producțiilor animaliere menite, la rândul lor, să încurajeze dezvoltarea de unități de procesare agroalimentară.

SECTORUL ANIMALIER EFFECTIVE ȘI PRODUCȚII

Sectorul zootehnic are o pondere importantă în agricultura românească și reprezintă una dintre activitățile de bază în sectorul rural.

SPECIFICARE	U.M.	2006	2007	2008*	2009**
Efective					
Bovine	mii cap.	2934	2819	2684	2503
Porcine	mii cap.	6815	6565	6174	5893
Ovine+caprine	mii cap.	8405	9334	9780	11147
Păsări	mii cap.	84990	82036	84373	83631
Producții					
Carne (greutate în viu)	mii to	1401	1503	1426	1588
Lapte (inclusiv consum vitei)	mii hl	64607	61048	53089	47088
Ouă	milioane buc.	7429	6522	6692	6097
Lână	mii to	19,4	21	22,1	21,8

Sursa: Anuarul statistic al României, 2008

* date INS

** date operative MADR

Au fost luate măsuri pentru acordarea de subvenții producătorilor agricoli din sectorul animalier și din sectorul piscicol și de alocații pentru programele de conservare și utilizare a resurselor genetice animale aflate în stare critică, în pericol de dispariție și a celor vulnerabile. Astfel, s-au acordat subvenții pentru îmbunătățirea calității materialului genetic folosit pentru juninci la prima fătare, scrofițe, viței obținuți, oi, mioare și berbeci, viermi de mătase în funcție de producția marfă

comercializată și în funcție de realizarea unor criterii de reproducție și performanță productivă de reproducție.

Seceta din 2007 a determinat scăderea cantității de furaje, fapt care a imprimat o tendință ascendentă prețului acestora. Astfel, cu excepția ovinelor și a caprinelor, unde s-au înregistrat creșteri ale efectivelor de animale, în celelalte sectoare animaliere s-au înregistrat scăderi importante de efective. Creșterea la producție poate fi astfel atribuită sacrificărilor înregistrate în acea perioadă.

AGRICULTURA ECOLOGICA

Agricultura ecologică a cunoscut în ultimii ani o evoluție dinamică. Astfel, în anul 2008, suprafața totală cultivată după modul de producție ecologică a fost de cca 221.411 ha, ceea ce reprezintă o creștere de cca 13 ori față de suprafața cultivată în anul 2000 și de 1,54 % față de anul 2005. Pentru anul 2009, suprafața cultivată după modul de producție ecologică este de cca. 240.000 ha.

Dinamica operatorilor și a suprafețelor în agricultura ecologică

Indicator	2006	2007	2008	2009*
Număr operatori înregistrați în agricultura ecologică	3409	3834	4191	3316
din care: număr procesatori	39	48	85	74
Suprafața totală certificată în agricultura ecologică (ha)	143194	190129	221.411	240000
Ponderea suprafețelor certificate din total suprafață agricolă (%)	1	1	2	2,6
Suprafața certificată în agricultura ecologică pe teren arabil (ha)	45605	65112	86454	127199
Suprafața certificată în agricultura ecologică cu culturi permanente (ha)pășuni și fânețe	51200	57600	46006,5	23670
Suprafața certificată în agricultura ecologică cu culturi permanente (ha)livezi și viță de vie	294	954	1518	1590
Colectare din flora spontană (ha)	38700	58728	81279	82871
Alte suprafețe certificate în agricultura ecologică (ha)	7395	7735	6154	4670

Sursa: Înregistrare operatori la M.A.D.R

*date în curs de definitivare

În sectorul animalier, în anul 2008 s-a înregistrat creșterea efectivelor de animale certificate ecologic în special la ovine-caprine, respectiv o creștere de cca 15 ori față de media anuală a perioadei 2000-2004 și de cca 14 ori față de efectivele înregistrate în anul 2005.

În sectorul de produse ecologice procesate se constată atât diversificarea sortimentului de produse prin lansarea de produse noi, cât și creșterea numărului procesatorilor la 85 de unități în anul 2008 față de 48 în 2007.

Repartiția produselor alimentare ecologice

În anul 2008, pe piața națională s-au comercializat legume și fructe proaspete, ceaiuri de plante, pâine, paste făinoase, produse de patiserie și cofetărie, făină și fulgi de cereale, ulei de floarea soarelui și soia, vin obținut din struguri ecologici, miere de albine și produse secundare, ouă, precum și produse procesate din:

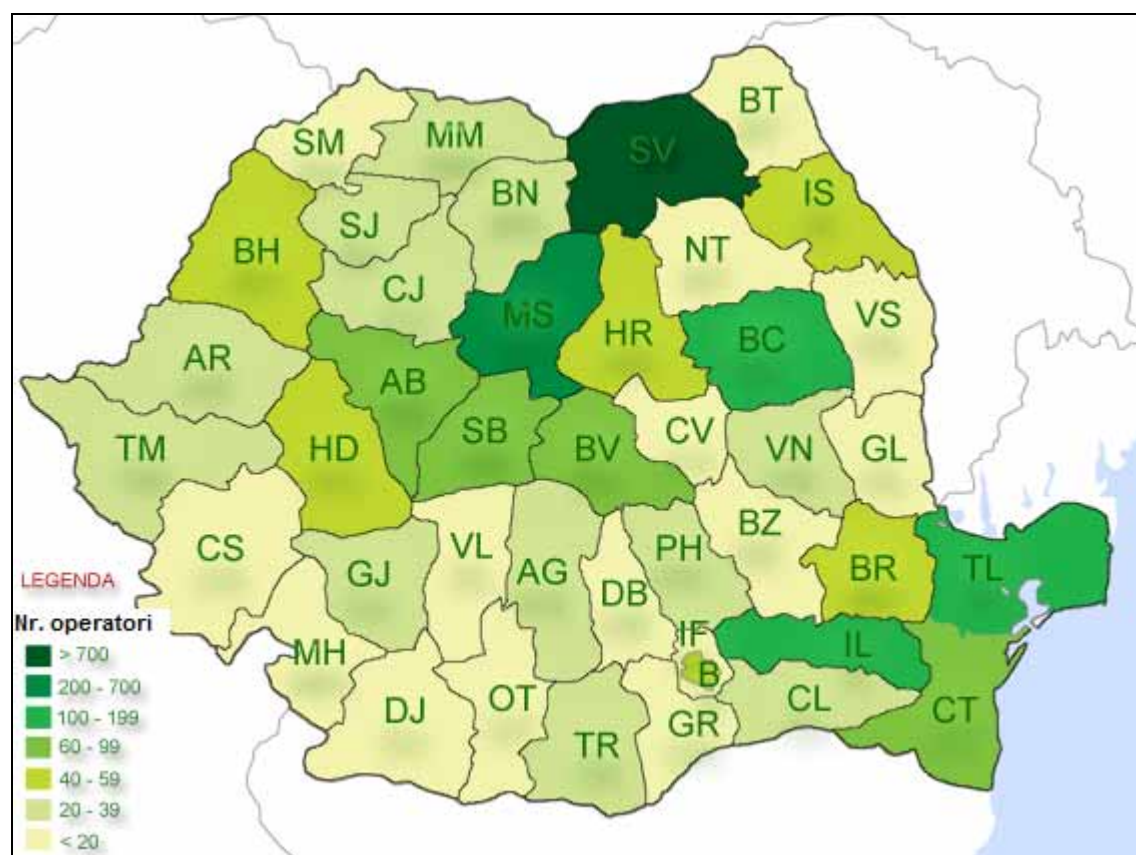
- lapte de vacă și oaie (swaitzer, cașcaval, unt, smântână, telemea),
- orez, soia, semințe de cânepă (tartine, tofu, pate, ulei de cânepă etc)
- carne de porc, vită și melci (cârnați, slănină, tobă, pate etc)
- fructe și legume (sucuri, gemuri etc)

Numărul operatorilor (producători, procesatori, comercianți) înregistrați la M.A.D.R în sistemul de agricultură ecologică, în anul 2008, a fost de 4191, adică aproape dublul operatorilor înregistrați în anul 2004 și cu 12 % mai mult față de operatorii înregistrați în anul 2007.

Repartiția operatorilor din agricultura ecologică pe județe

Sursa: Inregistrare operatori la MADR

În anul 2008, au fost destinate schimbului intracomunitar cca. 130.000 to de produse ecologice cu o valoare de cca. 100 mil. Euro, ceea ce reprezintă o creștere cu cca. 20% față de anul 2007. Principalele produse prezente pe piața comunitară au fost: oleaginoase și proteice, cereale, fructe de pădure și ciuperci, produse procesate din lapte, miere de albine și produse derivate, ulei din floarea soarelui. Produsele românești au fost comercializate în Germania, Italia, Grecia, Elveția, Olanda și Franța.

Comercializarea produselor ecologice se face de comercianți înregistrați la MADR, prin utilizarea de canale de piață diferite: vânzări de la poarta fermei, vânzări prin magazine en-gros, vânzări prin magazine specializate, vânzări prin bursa on-line pentru produse ecologice, vânzări prin piețe sezoniere.

INDUSTRIA ALIMENTARĂ

Industria alimentară reprezintă o ramură tradițională importantă a industriei prelucrătoare românești.

Sinergia dintre industria alimentară și producția primară agricolă reprezintă vectorul dezvoltării economice în spațiul rural.

Aceasta a fost realizată în anul 2007 în principal de cele 876 unități de procesare a laptelui și produselor lactate, cu o capacitate de 29391 mii hl/an, 1007 unități de procesare a cărnii și produselor din carne, însumând o capacitate de 1672 mii tone/an, 2228 unități de procesare a zaharului și produselor zaharoase, cu o capacitate totală de producție de 1337,4 mii tone/an, 6353 unități de panificație cu o capacitate de 12399,1 mii tone/an, 159 unități de procesare a legumelor și fructelor cu o capacitate de 507,6 mii tone/an, 529 unități de procesare a uleiurilor și grăsimilor vegetale cu o capacitate de 807,8 mii tone/an.

PRINCIPALELE UNITĂȚI ȘI CAPACITĂȚI DE PROCESARE

Specificare	Lapte și produse lactate <i>mii hl/an ech. lapte</i>	Carne și produse din carne <i>mii t/an</i>	Zahar și produse din zahar <i>mii t/an</i>	Produse panificație <i>mii t/an</i>	Conserve legume și fructe <i>mii t/an</i>	Uleiuri și grăsimi vegetale <i>mii t/an</i>
Capacitate de procesare 2007	29391,2	1672	1337,4	12457,5	507,6	840,6
Capacitate de procesare 2008	39679	1878,7	1264	12399,13	623,3	807,8
Nr unitati 2007	876	1007	2228	6353	159	529
Nr unitati 2008	901	1025	2181	5840	152	484

Sursa: date operative, conf rapoarte DADR

În ultimii ani se semnalează o dezvoltare a industriei alimentare. Revigorarea acestei industrii se realizează printr-o serie de programe promovate de MADR urmărindu-se, pe de o parte, creșterea competitivității produselor din industria alimentară și pe de altă parte, crearea de noi unități de procesare în spațiul rural, sprijinind o cotă din proiectele de investiții ale întreprinzătorilor.

Astfel, în anul 2008 față de 2007, a crescut cu 12 % capacitatea de procesare la carne și preparate din carne, cu 35% capacitatea de procesare la lapte și produse lactate și cu 22% capacitatea de procesare la conserve de legume și fructe.

Pentru activitatea de procesare, MADR prin politicile sale de dezvoltare a intervenit și a susținut financiar proiectele de modernizare a unităților precum și înființarea de noi unități de procesare în zonele tradiționale din mediul rural. În acest sens amintim Programul SAPARD¹ care a prevăzut astfel de măsuri de sprijin investițional, iar actual prin Programul Național de Dezvoltare Rurală și prin Programul de creștere a competitivității produselor alimentare.

¹ SAPARD – Program Special de Preaderare pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală – din fonduri UE.

Produse tradiționale

Au fost atestate 2541 produse tradiționale din care, 1547 în perioada 2007 – 2009. Principalele categorii de produse tradiționale atestate sunt cele din lapte, carne, panificație, băuturi.

La Comisia Europeană se află în curs de înregistrare în vederea dobândirii protecției, denumirea produsului românesc „MAGIUN DE TOPOLOVENI”, fabricat de SC SONIMPEX SERV COM SRL, la unitatea de producție din localitatea Topoloveni, Județul Argeș

Tinând cont de importanța tot mai mare a produselor tradiționale, a fost necesară înființarea Oficiului Național al Produselor Tradiționale și Ecologice Românești, cu sediul în Brașov, care are ca principale atribuții:

- acordarea asistenței tehnice la elaborarea documentației necesare atât pentru atestarea produselor, cât și pentru înregistrarea denumirilor acestora la Comisia Europeană în vederea dobândirii protecției.

- promovarea produselor românești atât pe piața națională cât și pe cea comunitară.

SERVICII PENTRU AGRICULTURĂ

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale – sprijină dezvoltarea serviciilor pentru agricultura prin măsuri investiționale pentru achiziția de mașini și utilaje agricole de mare productivitate, pentru creșterea competitivității și modernizarea parcului unităților prestatoare de servicii din agricultura și a fermierilor.

a) Mecanizare

În vederea îmbunătățirii dotării tehnice, s-a acordat sprijin financiar pentru cumpărarea de tractoare, combine și mașini agricole prin:

- Programul privind sprijinirea producătorilor agricoli pentru achiziționarea de tractoare agricole noi, combine noi de recoltat cereale și mașini agricole noi care lucrează în agregat cu tractoarele, cu finanțare de la bugetul de stat;

- Programul SAPARD – măsura 3.1: Investiții în exploatațile agricole

- Programul Fermierul, prin obiectivele de investiții directe

Ca urmare, dotarea cu tractoare, pluguri și semănători a înregistrat o creștere, iar numărul de combine a scăzut, fapt datorat în mare parte de renunțarea la combinele vechi și dotarea cu combine de mare productivitate.

Parcul de tractoare și principale mașini agricole

- buc -

SPECIFICARE	2006	2007	2008*	2009*
Tractoare agricole	174563	174003	174790	176841
Pluguri pentru tractor	138594	139782	141512	142519
Combine autopropulsate pentru recoltat cereale păioase	24975	24656	24273	24249
Semănători mecanice	67761	67761	68308	68916
Suprafața arabilă ce revine pe un tractor fizic-ha	54	54,1	53,7	53,1

Sursa: Anuarul statistic al României, 2008

* date operative MADR

Suprafața arabilă ce revine pe un tractor fizic se situează în jurul valorii de 54 ha /tractor.

Tehnica agricolă nouă se poate achiziționa în baza măsurii 121 "Modernizarea exploatațiilor agricole" a Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013.

b) Îngrășăminte chimice Consumul de îngrășăminte

- mii tone -

SPECIFICARE	2006	2007	2008*	2009*
Total îngrășăminte chimice (subst activa), din care:	363	387	397,9	439,6
Azotoase	252	265	279,9	309,8
Fosfatice	94	103	102,4	100,3
Potasice	17	19	15,6	29,5
Îngrășăminte naturale	14900	13498	11725,2	

Sursa: Anuarul statistic al României, 2008

* date operative MADR

Deși se constată o ușoară creștere a consumului total de îngrășăminte chimice, acest consum, raportat la suprafață, se menține scăzut, influențând foarte mult producțiile obținute și randamentele la ha.

Este de semnalat faptul ca utilizarea moderată a îngrășămintelor chimice înlesnește reconversia terenurilor către agricultură ecologică celor care optează pentru acest tip de agricultură.

c) Irigații

- mii ha -

SPECIFICARE	2006	2007	2008	2009
Amenajări de desecare-drenaj	3158,3	3152,5	3152,5	3152,5
Amenajări de combatere a eroziunii solului	2282	2278,6	2282,5	2282,5
Amenajări de apărare împotriva inundațiilor	948,2	948,2	948,2	948,2
Amenajări de irigații	3156,4	3155,3	3157,1	3157,1
Suprafața irigată	96,2	320,2	225	304,3
% din suprafața amenajată	3	10	7,1	9,6

sursa Agr.1 IF MADR

În România, suprafața amenajată pentru irigații ocupă circa 22% din suprafața agricolă a țării și este aproximativ egală cu cea amenajată pentru desecări; combaterea eroziunii solului se face pe circa 15% din suprafața agricolă.

În anul 2006 a fost irigată cca. 3%, în 2007 circa 10% și în 2008 cca. 7,1% din suprafața amenajată pentru irigat.

EXPORTURILE ȘI IMPORTURILE DE PRODUSE AGRICOLE

Analiza comparativă a schimburilor comerciale cu produse agroalimentare în perioada 01.I-30.XI.2009, față de perioada corespunzătoare a anului 2008

1. Balanța comercială

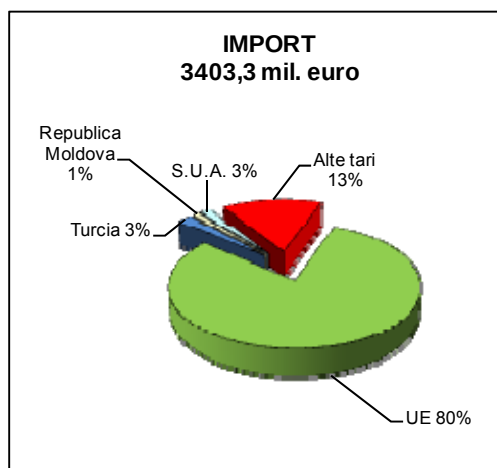
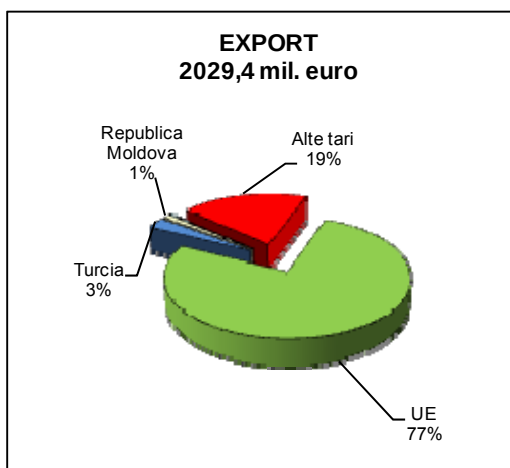
-mil. euro-

	01.I-30.XI.2009	01.I-30.XI.2008	01.I-30.XI.2009 în % față de 01.I-30.XI.2008
EXPORT din care:	2029,4	1945,2	104,3
<i>INTRA UE</i>	<i>1557,2</i>	<i>1274,0</i>	<i>122,2</i>
<i>EXTRA UE</i>	<i>472,2</i>	<i>671,2</i>	<i>70,4</i>
IMPORT din care:	3403,3	3829,9	88,9
<i>INTRA UE</i>	<i>2744,4</i>	<i>3027,6</i>	<i>90,6</i>
<i>EXTRA UE</i>	<i>658,9</i>	<i>802,3</i>	<i>82,1</i>
SOLD din care:	-1373,9	-1884,7	
<i>INTRA UE</i>	<i>-1187,2</i>	<i>-1753,6</i>	
<i>EXTRA UE</i>	<i>-186,7</i>	<i>-131,1</i>	

Deficitul comercial în perioada 01.I-30.XI.2009 a fost de 1373,9 milioane euro, în scădere cu 510,8 milioane euro față de perioada corespunzătoare a anului 2008.

Uniunea Europeană este **principalul partener în comerțul agricol al României, astfel în perioada 01.I-30.XI.2009, livrările de produse agroalimentare către această destinație au avut o pondere valorică de 77% iar achizițiile din statele membre UE au deținut o pondere de 80%.**

Partenerii comerciali pe grupe de țări în perioada 01.I-30.XI.2009, au fost:

2. Exportul României de produse agroalimentare în perioada 01.I-30.XI.2009

În perioada 01.I-30.XI.2009, exportul de produse agroalimentare a fost de 2029,4 milioane euro, principalele produse exportate în această perioadă, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului 2008, prezentându-se astfel:

Denumirea produsului	EXPORT					
	Cantitate (mii tone)		Valoare (mil. Euro)		% din total valoare	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
TOTAL, din care:	x	x	2029,4	1945,2	100,0	100,0
Tigari de foi, trabucuri	17,5	14,6	334,3	247,3	16,5	12,7
Grau	2215,3	1820,1	287,4	357,3	14,2	18,4
Porumb	1561,5	423,0	231,6	89,2	11,4	4,6
Seminte de rapita	772,2	510,6	220,8	223,4	10,9	11,5
Animale vii	78,0	86,8	154,6	160,3	7,6	8,2
-ovine si caprine	38,2	37,4	78,9	70,6		
-cai, magari, catari	6,4	9,8	7,1	12,0		
-bovine	33,4	39,6	68,6	77,7		
Seminte de floarea soarelui	511,6	422,0	128,9	179,1	6,4	9,2
Orz	524,2	631,1	58,1	108,5	2,9	5,6
Ulei de floarea soarelui si soia	83,6	50,7	49,8	53,6	2,5	2,8
Sroturi de floarea soarelui si soia	278,2	227,2	49,3	49,6	2,4	2,5
Carne de pasare	30,2	8,5	45,8	13,2	2,3	0,7
Produse de brutarie, patiserie	18,2	18,4	34,6	34,7	1,7	1,8
Preparate alimentare	8,5	6,0	31,7	26,2	1,6	1,3
Miere naturala	9,8	6,5	27,0	15,8	1,3	0,8
Zahar	44,8	15,3	25,5	9,6	1,3	0,5
Ape minerale care contin zahar	56,5	102,2	22,7	35,3	1,1	1,8
Preparate din carne	5,8	7,7	22,4	30,2	1,1	1,6
Ulei de rapita	35,7	36,0	19,1	34,2	0,9	1,8
Ciocolata	7,1	4,6	18,3	14,9	0,9	0,8
Nuci	5,7	2,6	13,6	7,9	0,7	0,4
Vin (mii hl)	100,3	132,5	12,7	33,5	0,6	1,7
Legume in stare proaspata, refrigerata	11,0	3,3	12,7	18,7	0,6	1,0
Lapte praf	12,6	11,4	11,5	12,5	0,6	0,6
Legume congelate	3,8	2,7	9,9	8,2	0,5	0,4
Margarina	10,5	9,4	8,3	8,7	0,4	0,4
Alte produse	x	x	198,8	173,3	9,8	8,9

3. Importul României de produse agroalimentare în perioada 01.I-30.XI.2009

Valoarea totală a importului în perioada 01.I-30.XI.2009 a fost de 3403,3 mil. euro, principalele produse importate în această perioadă, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent, fiind următoarele:

Denumirea produsului	IMPORT					
	Cantitate (mii tone)		Valoare (mil. Euro)		% din total valoare	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
TOTAL,	x	x	3403,3	3829,9	100,0	100,0
din care:						
Carne de porc	206,3	222,6	343,1	402,9	10,1	10,5
Zahar	447,4	497,3	174,5	168,6	5,1	4,4
Carne de pasare	121,1	105,1	146,1	133,7	4,3	3,5
Sroturi de soia si floarea soarelui	432,5	301,7	131,4	101,3	3,9	2,6
Preparate alimentare	47,6	56,3	130,8	156,4	3,8	4,1
Porumb	766,6	407,8	124,3	108,7	3,7	2,8
Tutun brut	24,7	28,1	102,7	97,2	3,0	2,5
Preparate pentru hrana animalelor	161,2	151,8	94,1	96,6	2,8	2,5
Cafea	35,1	34,4	87,5	85,8	2,6	2,2
Produse de brutarie, patiserie	46,1	46,6	86,4	97,6	2,5	2,5
Citrice si banane	169,1	233,8	82,3	113,0	2,4	3,0
Animale vii din specia porcine	35,6	36,3	72,8	59,1	2,1	1,5
Grau	584,8	400,0	72,4	88,0	2,1	2,3
Branzeturi	27,4	24,1	70,5	74,3	2,1	1,9
Seminte de floarea soarelui	134,4	74,0	65,8	46,5	1,9	1,2
Ciocolata	22,1	26,4	65,0	75,5	1,9	2,0
Ulei de floarea soarelui	88,5	68,6	60,3	81,1	1,8	2,1
Tigari de foi, trabucuri	3,9	4,0	51,3	50,7	1,5	1,3
Ape minerale care contin zahar	68,1	89,6	48,4	60,2	1,4	1,6
Malt	115,3	145,8	48,1	68,8	1,4	1,8
Alcool etilic	18,4	14,7	47,0	61,0	1,4	1,6
Butasi, altoi	45,4	38,3	45,4	40,1	1,3	1,0
Peste congelat	47,2	49,7	40,3	43,9	1,2	1,1
Lapte si smantana, neconcentrate	89,6	52,5	33,6	24,7	1,0	0,6
Sosuri si preparate din acestea	19,2	16,2	32,8	30,1	1,0	0,8
Extrakte de malt	14,4	23,8	31,6	41,0	0,9	1,1
Alte produse	x	x	1114,8	1423,1	32,8	37,2

Sursa: Institutul National de Statistica
Autoritatea Nationala a Vamilor

Balanța comercială cu produse agroalimentare este deficitară pe ansamblu. România are potențial ridicat doar în sectoarele animale vii, cereale, vinuri, uleiuri comestibile, fructe conservate.

Pentru echilibrarea balanței comerciale și pentru creșterea exportului, România, conform planului național de dezvoltare a agriculturii și dezvoltării rurale, prin programe de investiții puse în practică a trecut la modernizarea unităților existente și înființarea de noi unități de procesare în zonele defavorizate și tradiționale din mediul rural pe categorii de produse agroalimentare.

În privința producției de vin, România oferă o gamă variată și de calitate de vinuri DOC (Denumire de Origine Controlată) albe și roșii, cu prioritate din soiurile autohtone, cu aromă deosebită, Feteasca albă, Feteasca regală, Feteasca neagră, Grasa de Cotnari, Novac. Printre consumatorii mondiali de vinuri românești se află: Germania, Anglia, Federația Rusă, SUA, Estonia, Belarus etc

PONDEREA IMPORTURILOR ÎN CONSUMUL INTERN (%)

SPECIFICARE	2006	2007	2008
Carne de pasăre	33,7	30,8	37,3
Carne de porc	33,2	31,1	38,1
Carne de vită	25,9	7,8	10,3
Lapte	1,1	3,7	5,0
Ouă	2,3	3,5	6,3
Vin	15,5	7,9	7,6
Cartofi	6,5	3,8	4,8
Legume	10,4	12,7	11,3
Fructe	23,2	26,6	27,7
Grâu	3,0	14,3	12,6
Porumb	0,6	7,7	8,3
Soia	5,9	24,4	46,8
Floarea soarelui	3,4	10,4	18,3

Sursa: Date INS

CONSUMUL POPULAȚIEI

Satisfacerea nevoilor alimentare ale populației depinde nu numai de existența disponibilităților alimentare ci și de cererea solvabilă a populației.

CONSUMUL MEDIU ANUAL PE LOCUITOR, LA PRINCIPALELE PRODUSE ALIMENTARE ȘI BĂUTURI

SPECIFICARE	UM	2005	2006	2007
Cereale și produse din cereale (în echivalent făină)	kg	162,6	157,3	156
Cartofi	kg	98	97,4	96,1
Legume și produse din legume (în echiv legume proaspete), leguminoase boabe și pepeni	kg	162,6	181,7	164,1
Fructe și produse din fructe (în echiv fructe proaspete)	kg	75,9	83,2	67,8
Zahăr și produse din zahăr (în echiv zahăr rafinat)	kg	27,4	29,0	24,9
Grasimi vegetale (greutate brută)	kg	14,6	15,4	13,8
Lapte și produse din lapte, în echivalent lapte de 3,5% grăsime (fără unt)	litri	239,2	246,6	252,8
Ouă	bucati	284	277	268
Peste și produse din peste (în echiv peste proaspăt)	kg	4,5	4,6	3,8
Carne, produse din carne și organe comestibile (ech carne proaspătă)	kg	68,3	69,9	66,7
Băuturi nealcoolice	litri	115,7	134,1	146,6
Bere	litri	68,6	78,2	92
Vin și produse din vin	litri	16,4	21,1	23,4
Băuturi alcoolice distilate	litri	2,7	1,9	1,6

Sursa: Anuarul statistic al României, 2008